

Голіков О.С.

кандидат соціологічних наук, доцент, докторант кафедри соціології

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

пл. Свободи, 4, Харків, 61022, Україна

E-mail: a.s.golikov@gmail.com

ЗНАННЯ ТА ПРАКТИКИ: ДІЯЛЬНІСНЕ КОНСТРУЮВАННЯ ВІДОМОГО ТА НЕВІДОМОГО (НА ПРИКЛАДІ ПРАВОВОЇ ОБІЗНАНОСТІ)

Рубрика: *СОЦІОЛОГІЯ*

Мова статті: українська

Анотація: Здійснено теоретико-методологічно та емпірично обґрунтовану концептуалізацію зв'язку між знанням і практиками, з точки зору діяльнісного конструювання відомого та невідомого. Проаналізовано, з одного боку, концепції Дж. Дьюї, Д. Юма, Е. Гуссерля, А. Шюца, А. Лефевра, зі спробою концептуалізувати зв'язок між практиками та знанням, з іншого – запропоновано власну концепцію знанневих протоколів, з посиланнями на розробки Л. Вітгенштейна, П. Штомпки, П. Бурдьє. Показано співвідношення між протоколами, а також між дією та актором. З позицій соціології знання доведено, що головним чинником структури знання, яким володіє соціальний актор, є його життєві практики (як загальноприйняті алгоритми дії). На прикладі правової обізнаності харків'ян показано наявність латентних факторів загальної структури типового знання соціального актора в будь-якому суспільстві. Продемонстрований зв'язок між обізнаністю, практичною включеністю, знанневими структурами, оціночним та емоційним ставленням. Доведено ситуативність зазначених латентних факторів для будь-якої сфери людської діяльності за наявності аналітично виокремлених протоколів взаємодії. На прикладі практичної включеності органів юстиції до повсякденності та практичного знання харків'ян продемонстровано, що масова свідомість повсякденних акторів сформована, насамперед, їхніми практиками, правовим “буттям”, безпосередніми контактами з органами юстиції, – з одного боку, універсальністю та затребуваністю їхніх послуг – з іншого. Автор вибудовує факторну модель, в яку включає участь у формальних практиках, реалії повсякденності та сутяжництво. Саме ці три фактори впливають на знайомство та обізнаність повсякденних акторів про органи юстиції. При цьому зазначено, що важливою частиною будь-якого знання є не тільки відоме (як таке, що допускається для осмислення, дії, дискутування), але й невідоме. Зроблено висновок, що порядок організації знання (протоколи) є обов'язковим елементом функціонування будь-якого суспільного порядку.

Ключові слова: знання, соціологія знання, соціальне, практики, правова обізнаність.